

Omroepen over hun culturele taak ‘Kunst komt in het gedrang’

Anita Twaalfhoven *Boekman* vroeg de grote publieke omroepen naar hun visie op de culturele taak van de omroep en de mogelijke gevolgen van de huidige kabinetsplannen. Frans Slangen, voorzitter van de KRO, reageert.

Hoe zou u de culturele taak van uw omroep willen omschrijven?

‘Het is de belangrijkste taak die de KRO heeft. Daarbij denk ik aan cultuur in brede zin: alles wat speelt in de samenleving, van sociale problemen tot spiritualiteit, behoort tot de taak van de publieke omroep. Ook het leveren van een bijdrage aan democratiseringsprocessen is een publieke functie en hoort mijns inziens bij onze culturele taak. Bij cultuur in engere zin denk ik aan kunstprogramma’s, de kunstzinnige expressie van datgene wat mensen bezighoudt.’

In hoeverre kunt u deze taak nog naar behoren uitvoeren als de plannen van het kabinet werkelijk doorgang vinden?

‘Ik hoop dat de uitvoering van deze taak ook in de toekomst verzekerd blijft. Afhankelijk van het reclamebudget hangt de publieke omroep een bezuiniging van 120 tot 180 miljoen

euro boven het hoofd. In de plannen van de Raad van Bestuur is het streven opgenomen om meer marktaandeel te halen. Dat streven zal leiden tot een andere programmering, voor een breed publiek. Ten koste van bijvoorbeeld opvoedprogramma’s als *Wat zou jij doen?*, drama-series of levensbeschouwelijke programma’s. Kostbaar drama als *Wij Alexander* of *De Partizanen* kunnen we nu al niet meer maken, omdat het publiek te beperkt is. *Keyzer & De Boer* lukt nog net, maar hoe lang nog? Maar ook kwalitatief goede soaps, waarmee je kunt concurreren met de commerciële, zijn niet langer haalbaar. Nog afgezien van programma’s over kunst, die nu eenmaal een beperkter kijkerspubliek hebben. Als je je op reclame-inkomsten richt, komt dat allemaal nog meer in het gedrang.’

‘Wij hebben er als KRO bij het CDA voor gepleit om de publieke omroep überhaupt reclamevrij te maken. Maar een compensatie door de overheid van de derving van reclame-

inkomsten, of we nu minder reclame of een reclamevrij bestel krijgen, is sowieso noodzakelijk. We gaan naar een tijd met meer commercie en een toename van commerciële zenders en juist dan moet het publieke domein beschermd worden. Maar dan moet je als omroep wel iets substantieels kunnen bieden. Het labelen van een budget om meer kwetsbare programma's te beschermen, is ook een mogelijkheid. Zowel cultuur als educatie zijn kwetsbaar en afhankelijk van subsidie, maar mogen niet verloren gaan. De overheid moet op dit vlak bijspringen.'

'Ook als dit alles niet lukt, blijft het van belang om kunst, cultuur in engere zin, te blijven koesteren. Vermoedelijk zal dit een plek krijgen op de themakanalen, maar het kan nog even duren voordat dit te realiseren is. Als de digitalisering zich voltrekt, wordt het een ander verhaal. Dat biedt mogelijkheden om van *broadcasting* naar *narrowcasting* te gaan. Dan kun je via de themakanalen specifieke doelgroepen bereiken en mensen wijzen hoe ze hierop kunnen afstemmen. Het gehele productieproces is dan goedkoper. Met eenvoudig materiaal kun je mooie dingen maken. Je kunt ook een deel van buitenaf aankopen en je kunt herhalingen uitzenden. Dat laatste geldt ook voor kunst, kunstprogramma's zijn vaak wat tijdlozer dan sommige andere programma's. Maar dan is het van vitaal belang om ook het omroeparchief te digitaliseren.'

'Over een jaar of vijf zijn vermoedelijk al veel huishoudens overgestapt op digitale televisie. Als de economie aantrekt, zullen de commerciële ons snel voor zijn en het is belangrijk om daar als publieke omroep ook present te zijn. We moeten niet alleen focussen op de analoge zender, er is een grote mogelijkheid voor digitale programma's.'

Wat voor culturele of kunstprogramma's zou u onder ideale omstandigheden graag willen uitzenden?

'Er zijn tal van televisieprogramma's in het verleden niet gerealiseerd wegens gebrek aan financiën, die we graag hadden willen uitzenden: boekenprogramma's, arthousefilms of Nederlands drama. Ik zou ook in Nederland graag een programma zien verschijnen als *Restoration* van de BBC: je kiest een serie monumenten die gerestaureerd zouden moeten worden. Daar is een fantastisch crossmediaal project van te maken, met informatie over de mensen die er destijds leefden en een sfeerbeeld van die tijd. En je levert als omroep een cultureel maatschappelijke bijdrage. De creativiteit voor dit soort projecten is er wel.'